

แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

The Management Approach of Good Governance for Institute of Vocational Education, Bangkok

ชมพูนุช บัวบังศรี

Chompunuch Buabangsorn

ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร E-mail : b_chompunuch@hotmail.com

บทคัดย่อ

แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครเป็นกรณีศึกษาวิจัยเชิงสำรวจที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชา ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี คือ หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา ของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 13 สถานศึกษา รวม 165 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 55 คน และหัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 110 คน ผู้ศึกษาได้จัดทำเครื่องมือเพื่อทำการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test

ผลการวิจัย แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครสรุปได้ดังนี้ 1) แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชาที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความร่วมมือ ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านหลักคุณธรรม ไม่มีความแตกต่าง

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล, สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

Abstract

The research aimed at studying the management approach of Good Governance for Institute of Vocational Education, Bangkok; and comparing the administrators' and the department heads' opinions towards the management approach of Good Governance which consisted of the rule of law, the morality, the accountability, the participation, the responsibility, and the cost. The samples used were 55 administrators and 110 department heads from the 13 colleges under Institute of Vocational Education, Bangkok. The research instrument was a questionnaire consisting of 3 parts; Part 1-the basic information of the respondents; Part 2- the questionnaire with the management approach of Good Governance for Institute of Vocational Education Bangkok; Part 3- the open-ended question. The statistics used were the percentage, the means, the S.D. and the t-test

The results showed that (1) all the management approach of Good Governance for Institute of Vocational Education, Bangkok were satisfied at the high level in the all 6 aspects of Good Governance; (2) when comparing the opinions of the administrators and the department heads, it was found that there was a significant difference at 0.05 level in the 5 aspects i.e. the rule of law, the accountability, the participation, the responsibility, and the cost, except the morality which had no significant difference.

Keywords: Good governance, Institute of Vocational Education, Bangkok

1. บทนำ

สถาบันการอาชีวศึกษา 19 สถาบัน เกิดจากการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา 161 แห่ง ตามกฎกระทรวง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนที่ 56 ก หน้า 18 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2555 เป็นไปตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยสถาบันการอาชีวศึกษามีสถานะเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามมาตรา 15 และเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน การวิจัย การถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

รวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม ตามมาตรา 16

สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร เป็น 1 ใน 19 สถาบันการอาชีวศึกษา ที่เกิดจากการรวมตัวของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเครือข่าย จำนวน 13 สถานศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยอาชีวศึกษารัตนบุรี วิทยาลัยพัฒนการอินทราชัย วิทยาลัยพัฒนการบางนา วิทยาลัยพัฒนการเซตุน วิทาลัยพัฒนการธนบุรี กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก

จากการรวมสถานศึกษาเครือข่าย 13 แห่ง เพื่อจัดตั้งเป็น 1 สถาบัน ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานครนั้น ได้ดำเนินการบนหลักการสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความเป็นเลิศในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยมีกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มผลผลิตและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานสากล 2) การกระจายอำนาจไปสู่ระดับปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในทุกระดับ มีคุณภาพและประสิทธิภาพเกิดผลสำเร็จแก่ประชาชน โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษา 3) ตอบสนองความต้องการการผลิตและการพัฒนา กำลังคนด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค ระดับเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 4) การประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีขั้นสูง จากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน ในการพัฒนาศักยภาพของการจัดการอาชีวศึกษา 5) การประกันคุณภาพและการกำกับมาตรฐาน ตามมาตรฐานวิชาชีพในระดับสากล ในการบริหารจัดการองค์กรใดให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสมคิด บางโม ได้กล่าวไว้ว่า [1] ปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ สร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องนั้น คือ การบริหารงานของผู้บริหารและทีมงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารเป็นสำคัญ ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนั้นประกอบด้วยหลักต่าง ๆ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งขณะนี้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จึงสนใจในการศึกษา

แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล รองผู้อำนวยการ กับหัวหน้าแผนกวิชา ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชา ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็น ผู้บริหาร และหัวหน้าแผนกวิชาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งสิ้น 165 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการ 13 คน รองผู้อำนวยการ 42 คน หัวหน้าแผนกวิชา 110 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรทั้งหมด

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็น

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความคิดเห็นของแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักแนวคิดของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมากำหนดเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน มีคำถามรวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 6 ด้าน คือ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จากนั้นนำแบบสอบถามที่เก็บมาได้ ตรวจสอบความสมบูรณ์ได้จำนวนร้อยละ 100

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชาต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น (N = 165)			
	μ	σ	ความหมาย	ลำดับที่
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.98	0.660	มาก	3
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.14	0.649	มาก	1
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.01	0.787	มาก	2
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.87	0.771	มาก	6
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.95	0.619	มาก	4
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.89	0.681	มาก	5
รวม	3.97	0.631	มาก	

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อและรายด้าน นำแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าร้อยละของแบบสอบถาม หาค่าเฉลี่ย (μ) ของความคิดเห็นเป็นรายข้อ และรายด้าน หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายข้อ และรายด้าน ใช้ t-test เปรียบเทียบกลุ่มผู้บริหาร และหัวหน้าแผนกวิชานำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

แบบสอบถาม วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมและจำแนกในแต่ละด้านตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.631$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 3.89-4.14 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักคุณธรรม ($\mu = 4.14$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\sigma = 3.87$)

5.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ของผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชา ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชาที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

ด้านหลักธรรมาภิบาล	สถานภาพ				t	Sig.
	ผู้บริหาร		หัวหน้าแผนก			
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.32	.528	3.81	.726	5.123	0.000*
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.45	.510	3.98	.718	4.375	0.000
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.31	.594	3.98	.718	3.878	0.000*
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.18	.558	3.72	.878	4.115	0.000*
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.22	.480	3.82	.689	4.56	0.000*
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.25	.546.	3.70	.749	5.316	0.000*
โดยภาพรวม	4.29	.470	3.81	.712	5.103	0.000*

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านหลักอื่นๆ ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชาที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชาที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.631$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านการมีส่วนร่วม

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชาที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารกับหัวหน้าแผนกวิชา มีความเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านหลักคุณธรรม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ปัญหา

ปัญหาด้านหลักนิติธรรม มีปัญหา ดังนี้ กฎ ระเบียบ ประกาศของสถาบันยังไม่เรียบร้อย ครุบางส่วนขาดโอกาสในการรับทราบระบบการบริหารจัดการของสถาบันไม่สามารถพัฒนาครูให้ร่วมมือในการปฏิบัติงาน และการประชาสัมพันธ์

ไม่ทั่วถึง

ด้านหลักคุณธรรม มีปัญหา คือ การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนและโบนัส

ด้านหลักความโปร่งใส มีปัญหา คือ ขาดความโปร่งใสในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ การพิจารณาความดี ความชอบ ไม่มีความชัดเจนในการประเมินและสถาบันยังขาดการดำเนินงานที่ชัดเจน

ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีปัญหา คือ บุคลากรที่ไม่ได้เป็นคณะกรรมการหรือมีโอกาสเข้าร่วมประชุมจะมีโอกาสน้อยในการแสดงความคิดเห็น ผู้ปฏิบัติงานขาดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในสถาบัน

ด้านหลักความร่วมมือ มีปัญหา คือ มีงบประมาณ แต่การอนุมัติล่าช้า ทำให้งานสะดุด มีการมอบหมายหน้าที่ที่ชัดเจน แต่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติตาม ทำให้เป็นภาระของผู้อื่น และขาดการติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย

ด้านหลักความคุ้มค่า มีปัญหา คือ การใช้งบประมาณไม่คุ้มค่าในบางโครงการ เช่น การเช่าสถานที่นอกวิทยาลัยเพื่อจัดงาน

แนวทางในการพัฒนา

ด้านหลักนิติธรรม มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการ เรื่อง กฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง ควรจัดระบบการให้ข้อมูลข่าวสาร แก่ครู เจ้าหน้าที่ ให้ทราบอย่างทั่วถึง และรวดเร็ว ควรมีการประชาสัมพันธ์ทั้งด้านเอกสาร การประชุม เว็บไซต์ของสถานศึกษา เพื่อให้ได้รับทราบ และเข้าถึงข้อมูลอย่างแพร่หลาย

ด้านหลักคุณธรรม มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ควรใช้หลักคุณธรรม ถูกต้อง เป็นธรรม ควรมีการสรรหาบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบัน

ให้เป็นคนที่มีความรู้ และมีคุณธรรมสูง

ด้านหลักความโปร่งใส มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ควรมีการชี้แจงการใช้เงินในหมวดต่างๆ ควรมีระบบการสื่อสารข้อมูลการดำเนินงานที่รวดเร็ว ควรมีการชี้แจงการพิจารณาความดีความชอบให้ชัดเจน ควรมีการรายงานสรุปการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ และต่อเนื่องควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น

ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ควรมีการกระจายโอกาสให้ครูและบุคลากรทุกสถานศึกษามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ควรมีการนำเสนอข้อมูลความคืบหน้าเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รู้ถึงการทำงานของสถาบันอย่างรวดเร็ว การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เสนอความคิดเห็นและดำเนินการร่วมกัน

ด้านหลักความรับผิดชอบ มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ควรเร่งรัดการอนุมัติโครงการต่างๆ จะได้ดำเนินงานทันเวลา ควรมีการเรียกตักเตือน และมีบทลงโทษผู้ละเลยการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน ควรมีการติดตามผลการทำงานของผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

ด้านหลักความคุ้มค่า มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ได้แก่ ควรปรับปรุง และพิจารณาโครงการให้ละเอียด คุ้มค่า ควรมีการพัฒนาระบบการสื่อสารข้อมูล ทรัพยากรในสถาบัน เพื่อจะได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชามีความเห็นว่าการบริหารจัดการ

ตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เพราะ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และการบริหารจัดการสถาบันจะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดของด้านหลักนิติธรรม คือ การปฏิบัติงานใด ๆ ของผู้บริหาร ยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นหลัก และการบังคับใช้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของสถาบันเป็นไปอย่างทั่วถึง และผู้บริหารได้ยึดหลักนิติธรรมในการบริหาร โดยถือว่า เป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชามีความเห็นว่าการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เพราะสถานศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เป็นสถานศึกษาที่ก่อตั้งมานาน และบุคลากรส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอายุมาก ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีความพากเพียร มีเทคนิควิธีการบริหาร เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้แก่องค์กรอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหาร และใช้ยุทธวิธีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ดังวิโรจน์ สารรัตน์ ได้กล่าวไว้ [2]

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา มีความเห็นว่าการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถาบันต้องมีจรรยาบรรณของการเป็นผู้บริหาร มีอาชีพ ต้องมีหลักวิชาในการบริหาร จึงจะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงาน

สถาบันการศึกษา ต้องมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรม หรือการตัดสินใจใด ๆ ต้องยุติธรรม ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาค โปร่งใส ตรวจสอบได้ และดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย ทำให้ผลการศึกษาด้านหลักความโปร่งใสครั้งนี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะชน มีความถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งพิทยา บวรวัฒนา [3] ได้กล่าวไว้ในการบริหารเชิงบูรณาการ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชามีความเห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เพราะการที่ผู้บริหารสถาบันบริหารโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ในการปฏิบัติงานตามที่มุ่งหวัง สามารถลดช่องว่างในองค์กร ของระบบการสื่อสาร และสามารถจัดปัญหาความขัดแย้งได้ เพราะผู้ปฏิบัติสามารถเสนอความคิดและร่วมปฏิบัติได้ จึงทำให้ผลการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง การเปิดโอกาสให้ประชาคมในหน่วยงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ

ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชามีความเห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถาบันจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อสูง ในการขับเคลื่อนการจัดตั้งสถาบันให้สมบูรณ์ และบรรลุเป้าหมาย จึงทำหน้าที่บริหารสถาบันตามหลักการบริหารสู่ความสำเร็จทุกเรื่อง ตามกระบวนการบริหารงาน 7 ประการ ของลูธอร์ กูลิค [4] ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคล การประสานงาน การรายงาน และการจัดงบประมาณ

โดยเน้นทุกกระบวนการต้องการทำงานเป็นทีม จึงทำให้ผลการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด เกี่ยวกับบุคลากรมีความมุ่งมั่น ปฏิบัติงานตามภารกิจ โดยไม่ทอดทิ้งหรือผัดผ่อนการปฏิบัติงาน

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าแผนกวิชา มีความเห็นว่า การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้งบประมาณสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาเป็นไปตามแบบแผนการใช้งบประมาณ มีการกำหนดให้สถาบันเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการจัดงบประมาณในส่วนที่ตั้งไว้ให้สถานศึกษาในเครือข่าย และมีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัสดุ ในส่วนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ จึงส่งผลให้การใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่าของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เกี่ยวกับการมีการวางแผนและใช้ทรัพยากรการบริหาร (งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคาร สิ่งก่อสร้าง) อย่างรัดกุม สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร อุดรทิพย์ และคณะ [5] ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้วยหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก

6.3 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ดังนี้

1) รมรณรงค์ให้บุคลากรในสถาบันทุกฝ่าย ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในสถาบัน

อย่างจริงจัง ผู้บริหารและข้าราชการในสถาบันต้องศึกษา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน

2) ด้านการบริหารงาน ควรให้มีความเสมอภาคแก่ทุกฝ่าย โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ หรือยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และกล้าหาญ ยอมรับการกระทำของตน

3) ผู้บริหารสถาบันควรกำหนดนโยบายจัดทำแผนแม่บทเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนํานโยบายไปปฏิบัติ เป็นรูปธรรมได้จริง ยึดหลักคุณธรรม และใช้หลักภาวะผู้นำที่ดีในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

4) ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถาบันแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงาน พัฒนาระบบการสื่อสาร และการสื่อสารในองค์การเพิ่มบรรยากาศในการทำงานบนพื้นฐานแห่งความรักสามัคคี

5) ควรจัดให้มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ เกี่ยวกับกิจกรรมของสถาบันได้หลายช่องทาง และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทุกฝ่ายในสถาบัน

6) ควรนำข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารที่ได้จากการศึกษา มาปรับปรุงแก้ไข

ในส่วนที่เป็นปัญหา และแก้ไขปัญหในรูปแบบการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถาบัน

7) ควรนำผลการศึกษานี้เป็นข้อมูลประยุกต์ใช้ในการบริหารของสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สมคิด บางโม. (2545). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- [2] วิโรจน์ สารัตนะ. (2542). การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และ ประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- [3] พิทยา บวรวัฒนา. (2546). การบริหารเชิงบูรณาการ. นนทบุรี : สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- [4] ลูเธอร์ กุลิค. (2545). ทฤษฎีองค์การ : ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.
- [5] นิภาพร อุดรทิพย์ และคณะ. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.